

OMALET

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2010. december 22.*

A C-245/09. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az arbeidshof te Brussel (Belgium) a Bírósághoz 2009. július 6-án érkezett, 2009. június 25-i határozatával terjesztett elő az előtte

az **Omalet NV**

és

a **Rijksdienst voor Sociale Zekerheid**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: A. Tizzano tanácselnök, J.-J. Kasel, A. Borg Barthet, E. Levits (előadó) és M. Berger bírák

* Az eljárás nyelve: holland.

főtanácsnok: Y. Bot,
hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2010. október 7-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- az Omalet NV képviselőjében D. Van Der Mosen és H. Van de Cauter advocaten,
- a Rijksdienst voor Sociale Zekerheid képviselőjében P. Derveaux advocaat,
- a belga kormány képviselőjében L. Van den Broeck és C. Pochet, meghatalmazotti minőségben,
- a dán kormány képviselőjében V. Pasternak Jørgensen, R. Holdgaard és C. Vang, meghatalmazotti minőségben,
- a német kormány képviselőjében M. Lumma és J. Möller, meghatalmazotti minőségben,
- az osztrák kormány képviselőjében E. Riedl, meghatalmazotti minőségben,

- a finn kormány képviselőjében A. Guimaraes-Purokoski, meghatalmazotti minőségben,
- az Egyesült Királyság Kormányának képviselőjében H. Walker, meghatalmazotti minőségben, segítője: T. de la Mare barrister,
- a norvég kormány képviselőjében Ø. Andersen és K.B. Moen, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében M. van Beek és V. Kreuschitz, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EK 49. cikk alkalmazhatóságára és értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az Omalet NV (a továbbiakban: Omalet) és a Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (országos társadalombiztosítási hivatal, a továbbiakban: Rijksdienst)

között egyrészt az Omalet valamely, nyilvántartásba nem vett, Belgiumban letelepedett alvállalkozó társadalombiztosítási tartozásainak bizonyos részéért fővállalkozóként meglévő egyetemleges felelősségének, másrészt pedig e társaság említett alvállalkozó javára teljesített kifizetéseit illetően meglévő visszatartási kötelezettségének tárgyában folyó jogvitában terjesztették elő.

Jogi háttér

- 3 A munkavállalók szociális biztonságáról szóló 1944. december 28-i királyi rendelet módosításáról szóló, 1969. június 27-i törvény (a továbbiakban: 1969. évi törvény) 30a. cikke alapügy tényállása idején hatályos változatának szövege a következőképpen szólt:

„[...]

3. § Azt a megbízót, aki az 1. §-ban meghatározott munkálatok elvégzésére olyan vállalkozóval szerződik, aki a szerződés megkötésekor nincs nyilvántartásba véve, szerződéses partnerének társadalombiztosítási tartozásaiért egyetemleges felelősség terheli.

Azt a vállalkozót, aki az 1. §-ban meghatározott munkálatok elvégzésére olyan alvállalkozóval szerződik, aki a szerződés megkötésekor nincs nyilvántartásba véve, szerződéses partnerének társadalombiztosítási tartozásaiért egyetemleges felelősség terheli.

[...]

Az egyetemleges felelősség mértéke legfeljebb a nyilvántartásba nem vett vállalkozó vagy alvállalkozó által végzett munkálatért járó, hozzáadottérték-adó nélkül számított díjazás 50 %-a.

[...]

4. § Az a megbízó, aki a fizetés időpontjában nyilvántartásba nem vett vállalkozó részére részben vagy egészben megfizeti az 1. §-ban meghatározott munkálatok díját, ennek során köteles az általa [a Rijksdienst részére] fizetendő, HÉA nélkül számított összeg 15 %-át visszatartani, és a király által meghatározott végrehajtási szabályoknak megfelelően megfizetni.

Az a vállalkozó, aki az alvállalkozó részére részben vagy egészben megfizeti az 1. §-ban meghatározott munkálatok díját, ennek során köteles az általa [a Rijksdienst részére] fizetendő, HÉA nélkül számított összeg 35 %-át visszatartani, és a király által meghatározott végrehajtási szabályoknak megfelelően megfizetni.

A vállalkozó azonban mentesül az előző albekezdésben foglalt visszatartási és fizetési kötelezettség alól, ha – a király által meghatározandó végrehajtási szabályok szerint – a fizetés időpontjában az alvállalkozó nem rendelkezik hátralékkal [a Rijksdiensnél] vagy valamely létbiztonsági alapnál, vagy a megfizetendő összegeket illetően bírósági eljárás mellőzésével vagy jogerőre emelkedett bírósági határozattal számára fizetési határidőt írtak elő, és bizonyítja az előírt határidők szigorú betartását, továbbá vállalkozóként nyilvántartásba vették. E célból [a Rijksdienst] a nyilvánosság számára hozzáférhető adatbázist hoz létre, amely ezen albekezdés alkalmazása tekintetében bizonyító erővel rendelkezik.

Amennyiben a vállalkozó nem Belgiumban letelepedett, Belgiumban társadalombiztosítási tartozásokkal nem rendelkező munkáltató, akinek valamennyi munkavállalója érvényes kiküldetési igazolással rendelkezik, az előző bekezdésben szereplő visszatartásokat nem kell alkalmazni a vállalkozónak járó kifizetésre.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 4 Az Omalet – építési kivitelezőként – Belgiumban letelepedett, nyilvántartásba azonban nem vett alvállalkozót vett igénybe. Ez az alvállalkozó két számlát állított ki, az elsőt 2003. április 2-án 4136,10 euróról, a másodikat 2003. április 29-én 4493,69 euróról. Mindkét számlát kifizették.
- 5 A 2003. szeptember 25-én fizetésképtelenséget bejelentő említett alvállalkozó 57 593,87 euró összegű tartozást halmozott fel a Rijksdiensttel szemben. A Rijksdienst az 1969. évi törvény 30a. cikkének 3. §-a alapján 4314,90 eurót követelt az Omalettől mint az alvállalkozó társadalombiztosítási tartozásainak a munkálatokért járó osszdíjazás 50%-áért felelős, alvállalkozóval egyetemleges kötelezettjétől. Továbbá ugyanezen törvény 30a. cikkének 4. §-a alapján 6040,85 eurót követelt, mivel az e cikkben előírt visszatartásra nem került sor.
- 6 Egyezség hiányában a Rijksdienst 2007. április 25-i keresetlevelével keresetet nyújtott be az Omalettel szemben az arbeidsrechtbank te Brusselhez (brüsszeli munkaügyi bíróság). Az említett bíróság 2008. április 25-i ítéletében a Rijksdienst követelését megalapozottnak találta, és az Omaletet 10 355,75 euró, továbbá 2006. február 1-jétől a törvény szerint járó késedelmi kamatok és eljárási költségek megfizetésére kötelezte.
- 7 Az Omalet 2008. május 23-i kérelmével fellebbezést nyújtott be az említett ítélettel szemben az arbeidshof te Brusselhez (brüsszeli munkaügyi fellebbviteli bíróság) az 1969. évi törvény 30a. cikkének az EK 49. cikkel és az EK 50. cikkel való összeegyeztethetlenségére hivatkozva.

8 E körülmények között az arbeidshof te Brussel felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) Alkalmaznia kell-e a nemzeti bíróságnak az EK 49. cikket a [Rijksdienst] és egy Belgiumban letelepedett fővállalkozó közötti jogvitában, ha az [1969. évi törvény] (a 2007. április 27-i kerettörvény 55. cikke általi módosítását megelőzően hatályos) 30a. cikkének 3. §-a alapján e fővállalkozónak mint a nyilvántartásba nem vett, Belgiumban letelepedett alvállalkozó tartozásai egy része egyetemleges kötelezettjének marasztalását kérik, vagy ha e vállalkozó marasztalását azért kérik, mert a törvény 30a. cikkének 4. §-a szerinti visszatartási kötelezettséget nem teljesítette.

2) Másodlagosan, ellentétes-e az EK 49. cikkel az [1969. évi] törvény (a 2007. április 27-i kerettörvény 55. cikke általi módosítását megelőzően hatályos) 30a. cikkének 3. és 4. §-ában foglalt szabályozáshoz hasonló szabályozás?”

A Bíróság hatásköréről

9 Előjáróban meg kell állapítani, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EK-Szerződés szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó rendelkezéseinek értelmezésére vonatkozik, olyan helyzetben, amelyben – amint azt egyébként maga a kérdést előterjesztő bíróság is megjegyzi – az alapügy valamennyi eleme egyetlen tagállamra korlátozódik.

10 E körülmények között a Bíróságnak meg kell vizsgálnia, hogy van-e hatásköre az említett rendelkezések értelmezésének tárgyában dönteni (lásd ebben az értelemben a C-380/05. sz. Centro Europa 7 ügyben 2008. január 31-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-349. o.] 64. pontját, valamint a C-384/08. sz. Attanasio Group ügyben 2010. március 11-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-2055. o.] 22. pontját).

- 11 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság kizárta hatáskörét az olyan esetekben, amelyekben nyilvánvaló, hogy az uniós jogszabály, amelynek értelmezését a Bíróságtól kérik, nem alkalmazható (a C-567/07. sz. Woningstichting Sint Servatius ügyben 2009. október 1-jén hozott ítélet [EBHT 2009., I-9021. o.] 43. pontja).
- 12 Az állandó ítélkezési gyakorlatból ugyanis az következik, hogy a Szerződés szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó rendelkezései nem alkalmazandók olyan tevékenységekre, amelyek valamennyi összetevője egyetlen tagállam területére korlátozódik (lásd különösen a C-108/98. sz. RI.SAN. ügyben 1999. szeptember 9-én hozott ítélet [EBHT 1999., I-5219. o.] 23. pontját, valamint a C-97/98. sz. Jägerskiöld-ügyben 1999. október 21-én hozott ítélet [EBHT 1999., I-7319. o.] 42. pontját).
- 13 Márpedig a jelen ügyben a Bíróság elé terjesztett iratokból kitűnik, hogy az alapeljárás valamennyi összetevője ténylegesen egyetlen tagállam területére korlátozódik, mivel mind a fővállalkozó, mind az alvállalkozó Belgiumban letelepedett, és a tényállás valamennyi eleme e tagállam területén következett be.
- 14 Következésképpen nyilvánvaló, hogy az alapeljárás semmilyen, az EK 49. cikkben előírt kapcsolóelemet nem tartalmaz, ennélfogva ez a rendelkezés nem alkalmazható.
- 15 Természetesen az ítélkezési gyakorlatból következik, hogy a Bíróság válasza mindemellett még az ehhez hasonló tisztán belső helyzetben is hasznos lehet a kérdést előterjesztő bíróság számára, főként abban az esetben, amikor a nemzeti jog őt arra kötelezné, hogy ugyanazokat a jogokat biztosítsa valamely meghatározott tagállam állampolgárainak, mint amelyekre azonos esetben valamely más tagállamból származó állampolgárok az uniós jog alapján igényt tarthatnának (lásd többek között a C-448/98. sz. Guimont-ügyben 2000. december 5-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-10663. o.] 23. pontját; a C-451/03. sz. Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti ügyben 2006. március 30-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-2941. o.] 29. pontját; a C-94/04. és C-202/04. sz., Cipolla és társai egyesített ügyekben 2006. december 5-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-11421. o.] 30. pontját, valamint a 2) C-570/07. és

C-571/07. sz., Blanco Pérez és Chao Gómez egyesített ügyekben 2010. június 1-jén hozott ítélet [EBHT 2010., I-4629. o.] 36. pontját).

- 16 Mindenesetre a jelen esetben nem erről van szó. Előzetes döntéshozatal iránti kérelmében ugyanis a kérdést előterjesztő bíróság maga hivatkozik a Grondwettelijk Hof (alkotmánybíróság) egyik ítéletére, amelyben ez a bíróság kimondta, hogy az EK 49. cikket nem kell alkalmazni akkor, ha a bíróság előtt folyamatban lévő ügy teljes egészében a belső jogrendben helyezkedik el. Az említett bíróság – mivel azzal a kérdéssel szembesült, hogy az 1969. évi törvény 30a. cikkének 1. §-a ellentétes-e az egyenlő bánásmód és a hátrányos megkülönböztetés tilalmának a belga alkotmányban kimondott elveivel, amennyiben eltérő bánásmódot írt elő egyrészt a Belgiumban nyilvántartásba nem vett külföldi szerződéses partnert igénybe vevő, Belgiumban letelepedett megbízók és építetők között, akik hivatkozhatnak az EK 49. cikkre és az EK 50. cikkre, másrészt pedig a Belgiumban letelepedett és az említett cikkekre hivatkozni nem tudó szolgáltatókat igénybe vevők között – úgy vélte, hogy nem szükséges a kizárólag a belső jogrendbe tartozó helyzeteket az uniós jogrend által szabályozottakkal összevetni.
- 17 Következésképpen az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből nem tűnik ki, hogy az alapeljárásbelihez hasonló körülmények esetén a kérdést előterjesztő bíróság köteles-e a Belgiumban letelepedett vállalkozások számára ugyanazokat a jogokat biztosítani, mint amelyekre azonos esetben valamely másik tagállamban letelepedett vállalkozások az uniós jog alapján igényt tarthatnának.
- 18 Ebből az következik, hogy az alapeljárásbelihez hasonló körülmények esetén – amelyek valamennyi eleme az érintett tagállamra korlátozódik –, a Bíróság nem rendelkezik hatáskörrel az arbeidshof te Brussel által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések megválaszolására.
- 19 Az arbeidshof te Brussel által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelmet tehát elfogadhatatlannak kell minősíteni.

A költségekről

- ²⁰ Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

Az arbeidshof te Brussel (Belgium) által – 2009. június 25-i határozatával – előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlan.

Aláírások